

Ouderen met autisme

Veel ouderen zullen zich er niet van bewust zijn dat ze een vorm van autisme hebben. Ze stammen uit een tijd waarin het leven gestructureerd was. Zes jaar 'klompenschooltje' en dan met 13-14 jaar tot je 65ste, werken bij dezelfde baas. Een 45-urige werkweek. Zaterdagmiddag klusjes in en om huis. Zondag kerkgang en uitrusten. Sinds 1957 is er een AOW-voorziening, vadertje Drees. Gelukkig maar, want velen hadden geen enkel pensioenrecht. Deze mensen leven in een vreemde tijd waarin van alles is veranderd, op zijn kop gezet. Het lijkt mij dat met het ouder worden de specifieke trekjes in het karakter meer naar voren komen.

Door alle veranderingen komen ze soms zichzelf tegen omdat ze niet tegen de vele wijzigingen in het bestaan kunnen. De één heeft een 'burnout', de ander een depressieve storing of van alles wat op overvoerd zijn duidt. Autismen wordt zelden genoemd. Eerst is het alleen bekend als Kanner- of kernautisme. Het duurt nog lang eer alle deskundigen daarin geschoold zullen zijn. Lang konden deze mensen zich staande houden en hun dagelijks patroon vervolgen. Dan is het op.

De slimmere mensen onder hen komen door de kinderen of een TV-programma over autisme (Noorderlicht) tot een confrontatie, inzicht. Een huilende opa in een lezing over autisme is niet bijzonder. Hij gaat erheen uit solidariteit met zijn kleinzoon of kleindochter ... Dan ontdekt hij de eigenschappen bij zichzelf.

Hij stapt dan een ongekende wereld van autisme binnen. Vroeger werd iedereen die gek was in een gesticht gestopt. Daar konden normale mensen niet mee te doen hebben, werd gesteld. Tegenwoordig is een handicap gelukkig geen zonde meer. Geestelijk zowel als lichamelijk, je mag er gelukkig zijn zoals je bent.

Er komt, langzaam een proces op gang van rouwverwerking: ontkenning, woede, veel handelingen van jezelf als autistisch zien; tot de uiteindelijke acceptatie toe. Vaak slaan ze daarin, stappen over want ze hebben al de nodige levenservaring opgedaan. De uiteindelijke reactie is er meestal een van opluchting en soms van teleurstelling. Wat is het prettig om dan met een lotgenoot te praten.

Enkelen worden depressief omdat zo iets noodlottigs hun familie treft. Dan is dringend hulp nodig om hen uit deze negatieve reactie halen.

Er zijn echter veel mensen die zichzelf niet in een voorbeeld herkennen. Het veralgemeniseren is namelijk een zwak punt bij autistische mensen. Die eigenschappen en gewoontes horen alleen bij het voorbeeld dat getoond wordt, volgens hem of haar. Ik denk dat deze mensen niet gelukkiger worden met een diagnose in het autisme spectrum. Het is net als met het geloof: een streng gelovige bekeren tot een ander geloof geeft heel veel problemen zoals echtscheiding, geloofswaanzin, enzovoort.

Gelukkig krijgt autisme onder de mensen langzaam aan de plaats die het verdient. De media besteden er de nodige aandacht aan. Toch zijn we er nog niet. Er is een mogelijkheid om bij een intakegesprek voor ouderen in een verzorgingshuis of dergelijke tegelijk op de waarschijnlijkheid van autisme te testen. Hiertoe zijn eigenschaplijsten verkrijgbaar.

Dit kost in eerste instantie éénmalig tijd. Die tijd wordt dubbel en dwars terugverdient door een makkelijker omgang, tijdens het verblijf van de persoon waar het om gaat.

De diagnose van ouderen, zeg maar de 18+ers, is nog niet standaard. Wel krijgen steeds meer deskundigen vaardigheid in het vast stellen van een autistische stoornis, ook bij ouderen. Helaas, voor degenen die een diagnose aanvragen duurt het allemaal veel te lang. Daarom blijf ik met spanning de uitvoering van het Convenant Autisme volgen.

Het is mogelijk dat een toets wordt vervangen door een DNA-test in de toekomst. Dan dient onomstotelijk vastgesteld zijn welke genen de autistische stoornis bij iemand veroorzaken. Dat is een enorme opgave voor de wetenschap, waarin maar langzaam vorderingen worden geboekt.

5-10-2005

Inmiddels is er hard gewerkt voor ouderen met autisme en kan ik verwijzen naar de website www.kcan.nl

Hier is de stand van zaken te lezen en staat het volgende :

Het KAN vervult een intermediaire functie in de kenniscyclus op het gebied van begeleiding en behandeling van mensen met een autisme-spectrumstoornis (ASS).

Doelstelling:

- Vergroten van het maatschappelijk bewustzijn
- Zorgdragen voor erkenning van behandelwijzen
- Bevorderen van onderzoek
- Stimuleren van zorginnovatie
- Bieden van kennisoverdracht, training en scholing
- Opbouwen van (inter)nationale netwerken

januari 2009